

Op uitnodiging van Museum MORE schreef Thomas Olde Heuvelt het korte, griezelige verhaal *Into The Woods* geïnspireerd op een bijna 10 meter brede tekening van kunstenaar Lise Lou Sore.

DOOR THOMAS
OLDE HEUVELT

Into The Woods

‘Waarom zijn de bossen overdag zo anders dan ’s nachts?’ vroeg ik aan mijn oma.

Ze trok haar wenkbrauwen op. ‘Is dat dan zo?’

‘Ja,’ zei ik, na goed te hebben nagedacht. ‘Overdag is het mooi. Er zijn kleuren, kijk maar: alles is groen en goud en glinstert. En er zijn libellen boven de vijver, en er zijn vogels en geluiden, en overal scharrelt er wel iets.’

‘’s Nachts scharrelt er ook van alles,’ zei oma.

‘Ja, maar andere dingen.’

Achter oma’s huis was een poortje. Als je daar doorheen liep, kwam je op een pad van wortels en dennennaalden. Het liep almaar dieper het bos in, maar we waren het nog nooit zo ver afgelopen dat je ergens uitkwam, of dat het eindigde. Er was alleen maar meer bos.

Daar liepen we nu: mijn oma en ik. Ze droeg haar rieten mand bij zich. Haar andere hand hield ik stevig vast.

‘Wat zit er eigenlijk in je mand, oma?’

‘Allemaal mooie herinneringen, lieve kind!’ Ze zei het heerlijk oma-achtig. ‘Toen ik een klein meisje was nam mijn moeder me altijd mee de bossen in met een mand vol lekkernijen. Dan spreidde ze het kleed onder een oude eik en zat ik tegen de stam en fantaseerde ik over hoe het leven honderd jaar geleden was geweest. En dan wist ik: de eik had het allemaal gezien.’

‘Een boom ziet toch niks?’ merkte ik op.

‘O jawel! Bossen zien alles. Beeld je eens in! Och, wat die eik allemaal heeft gezien. Iedere meisje dat er ooit tegenaan leunde. Iedere moeder die er bloemen bracht. Iedere kus van geliefden. Iedere lach. Ieder geheim dat eronder werd verklapt. Het leven vliegt voorbij, lieverd! Dat zul je nog wel ontdekken. Maar bossen onthouden het allemaal. Ze dragen mensenlevens aan herinneringen met zich mee. Dat is ontzettend voedzaam voor ze! Mensen denken altijd dat bossen groeien uit aarde. Maar bossen groeien uit al wat wij vergeten. Bossen zijn musea van onze herinneringen.’

Ik geloof niet dat ik precies begreep wat ze zei, maar wel een deel, en ik had een binnenpretje. Oma was nogal vergeetachtig. Misschien was het bos daarom wel zo groot geworden.

We liepen voort en ik dacht aan alle lekkernijen die oma straks uit haar mand zou halen. Het bos was groen en goud en het glinsterde. Er waren vogels en geluiden, en overal scharrelde wel iets.

‘Thuis durf ik ’s avonds in het donker naar buiten,’ zei ik gewichtig. ‘Maar in het bos niet.’

‘Gek hè, lieverd, dat licht ons zo anders naar dingen laat kijken.’ Ze gaf een kneepje in mijn hand. ‘Overdag is het bos een speeltuin. Je sprokkelt dennenappels, je zet je dinosaurussen in het mos en je bouwt je kabouterdorp. Maar als de uilen roepen en het wordt donker dan zoef je naar binnen. Terwijl het bos gewoon hetzelfde is.’

Soms moest oma na het eten de kippen in het hok doen. Dan liep ze de tuin in, helemaal naar achter, en dan keek ik voor het grote raam, en zag ik hoe het donker haar opslokte. Ze kwam altijd terug, maar als het lang duurde begon er iets te prikken achter mijn voorhoofd, want je kon er nooit helemaal zeker van zijn tot het zo ver was.

‘Zijn bossen eigenlijk licht of donker?’

‘Hoe bedoel je, kind?’

‘Nou, als bossen licht zijn, gaat het licht ’s nachts alleen maar een tijdje weg. Maar als bossen donker zijn, wordt er overdag alleen maar een tijdje wat licht over geschenen.’ Ik vond dat een wezenlijk verschil.

‘Het is maar net hoe je ernaar kijkt,’ legde oma uit. ‘Jaagt de zon de maan weg, of de maan de zon? Beide kunnen waar zijn. Bossen kennen overdagverhalen en ze kennen nachtverhalen. Net als wijzelf.’

‘Wil je me een nachtverhaal vertellen?’

Oma dacht na en straalde toen. ‘Natuurlijk, lieverd!’

‘Het mag een beetje eng zijn, want het is overdag, maar niet té eng, want we zijn in het bos. En niet zo eng dat ik straks niet meer durf te slapen.’

‘Ik wil je wel een verhaal vertellen over Tiktak het Lachebekje.’

‘Tiktak het Lachebekje?’ proestte ik uit. ‘Dat klinkt ook niet eng.’

‘O, maar dat is het wel. Ze is een monster.’

‘Omaaaaa...’ jengelde ik en ik trok aan haar hand.

‘Echt waar. Een monster uit het bos.’

‘Dan zal het wel niet zo’n eng monster zijn.’

‘O jawel. Ze is het engste van allemaal.’

‘Enger nog dan dwaallichten, die nietsvermoedende kinderen het bos in lokken en laten verdwalen zodat ze verhongeren, ellendig en alleen?’

‘Enger nog dan dwaallichten,’ zei oma.

‘Enger dan bloedbottelaars, die je met huid en haar verslinden?’

‘Veel enger. Bloedbottelaars verslinden je trouwens niet met huid en haar, lieve kind. Ze bijten je strot door. Dat is voorbij in een vingerknip. Wat Tiktak het Lachebekje doet is veel erger.’

Ik fronste. ‘Ik geloof je niet.’

‘Dat is precies waarom ze zo gevaarlijk is. Je denkt dat je alles weet, maar dat maakt je juist kwetsbaar. Er zijn zoveel dingen die je niet weet.’

‘Wat dan,’ zei ik, een beetje beledigd.

‘Wist je bijvoorbeeld dat je nooit iemand moet antwoorden in het bos die al weet hoe je heet?’

‘Nee?’

‘Nee.’

Ik wist dat je nooit met vreemden moest praten, maar dit leek iets anders. Ik pakte oma’s hand steviger vast. Ze gaf geen kneepje, dit keer. Haar hand voelde oud en slap en droog. Ik had opeens een nare gedachte: als je niet keek, kon het iedereen hand wel zijn.

‘Je hebt nog niet gevraagd wat Tiktak het Lachebekje doet,’ zei oma.

‘O ja. Wat doet ze dan?’

‘Tiktak komt uit een nachtverhaal. Ze leeft alleen in het donker. Zodra ze haar oog heeft laten vallen op een nietsvermoedend kind in het bos, laat ze *tiktak, tiktak*, de tijd sneller lopen. *Tiktak, tiktak*, steeds sneller. En voor je het weet is het donker. En dan komt ze tevoorschijn.’

‘Dat kan helemaal niet,’ floepte ik eruit.

Oma zei niets.

‘Maar als het wél kan, dan is het wel echt een slim monster.’

‘En wat denk je wat dit slimme monster doet, als ze je eenmaal in het donker heeft?’

‘Dan verslindt ze me zeker met huid en haar,’ opperde ik.

‘Mis. Ze drinkt je herinneringen op. Ze bijt je, kijk, hierzo.’ Ze liet me los en haar wijsvinger zocht het zachte plekje tussen mijn nekhaar, precies onder het schedelbot. Ze drukte hard en ik kronkelde opeens als een worm. ‘Hierzo. En dan zuigt ze zo hard dat je ogen naar achter rollen en recht je schedel in kijken, waar het stikdonker is. Ze drinkt al je herinneringen op, maar ze stopt er ook iets voor terug. Niemand weet wat het is. En weet je hoe je dan later wordt teruggevonden?’

‘Nee?’

‘Je leeft nog. Tenminste, zo zou je het kunnen noemen.’ Ze greep mijn hand weer beet. ‘Je lacht.’

‘Je lacht?’

‘Je lacht zo hard dat de tranen uit je blinde ogen stromen. Je kan er niet meer mee ophouden. Daarom heet ze zo.’ Oma dacht even na. ‘Maar het is geen leuke lach. Eigenlijk klinkt het meer als geschreeuw.’

We waren nu diep in het bos. Normaal gingen we altijd maar een stukje. Zo ver als nu waren we nog nooit geweest. Ik begon me zorgen te maken. De schaduwen werden langer, en de holtes tussen de bomen werden blauwer.

‘Zijn we wel op tijd binnen voor het donker?’ vroeg ik.

‘Natuurlijk, lieve kind.’ Ze liep stevig door. Ik had haast het gevoel dat ze me voorttrok. ‘Weet je wat ik denk dat Tiktak in je hoofd stopt, waardoor je zo vreselijk moet lachen?’

‘Nou?’ informeerde ik met tegenzin.

‘Ik denk dat het haar eigen herinneringen zijn. Die bewaart

Lise Lou Sore, *Combined landscape of places that felt like home*, 2026, gemengd krijt op ongebleekt katoen, 265x993cm, Courtesy Studio Seine-Contemporary Art Gallery Rotterdam, ©Pictoright.

ze niet in haar hoofd, maar in een glazen pot, die ze altijd bij zich draagt. Het zijn de herinneringen van een monster.'

'Zullen we nu maar naar huis gaan, oma?'

'Maar we zijn thuis, lieverd!'

Opeens stopte ze, waardoor de mand tegen haar been botste. Daarbinnen rolde iets met een *tink* tegen het riet. Het klonk niet als lekkernijen.

Oma keek met een brede lach om zich heen.

'Hoe ziet Tiktak er eigenlijk uit, oma?'

Ze gluurde het pad af en ik volgde haar blik. Het werd nu echt donker, mijn ogen hadden me niet bedrogen. De sparren regen zich als schimmen aaneen.

Ik dacht dat oma mijn vraag niet had gehoord en dat was best, want ik wilde het antwoord eigenlijk helemaal niet weten. Maar toen zei ze langzaam, bijna dromerig: 'Ik kan het me niet herinneren.'

Ik wilde me omdraaien en wegrennen, maar haar hand sloot zich om mijn pols, koud en meedogenloos.

In mijn hoofd hoorde ik haar fluisteren: *Tiktak, tiktak, tiktak...*

Het laatste licht kroop uit het bos en toen stonden we in het donker.

Zij en ik, en alles wat scharrelde.

'Oma?' piepte ik. 'Wat zit er in je mand, oma?'

'Dat zul je dadelijk zien, lieverd,' zei een heldere stem, maar het was niet die van oma.

Ik hoorde geritsel. Ik hoorde het plooiën van haar jurk en het knakken van haar broze ledematen. Opeens had ze me losgelaten, en nu hoorde ik riet kraken, ik hoorde een schroefdeksel dat werd opengedraaid, als van oma's potten zelfgemaakte appelmoes. Vlijmscherpe tanden van kippenvel zetten zich vast om mijn schedel, richtten zich op het zachte plekje in mijn nek en ik kronkelde, elk moment verwachtend échte tanden te voelen...

Toen zette ik het op een lopen.

Ik rende terug het pad af, of waar ik dacht dat het was.

Iets in het donker riep mijn naam. Klaaglijk als een eenzaam spook.

Niet antwoorden, dacht ik. Niet antwoorden. Nooit iemand antwoorden in het bos die al weet hoe je heet.

Ik herinner me niet meer hoe ik mijn weg naar oma's huis heb gevonden. Ik herinner me alleen nog dat ik er was, en dat mama en papa er waren, en de politie. Mama kon niet van me afblijven: ze plukte steeds maar aan mijn haren en mijn kleren. Ze was zo opgelucht, zei ze. Maar er was ook paniek, want oma was weg. Ze vroegen wat er was gebeurd. Ik zei dat we het bos in waren gegaan. Wandelen, met een mand vol lekkernijen.

's Nachts maakte mama me wakker. Oma was gevonden. Maar ze was niet in orde, zei ze. Toen moest ze huilen.

Papa zei dat oma was gaan dwalen. Dat deed ze de laatste tijd wel vaker. Het was niet mijn schuld, zei hij.

Weer plukte mama aan mijn haar. 'Het spijt me zo verschrikkelijk, lieverd...'

Ze vroegen of er soms iets ergs was gebeurd in het bos. Ik zei dat ik het me niet kon herinneren.

De volgende dag vroeg ik of ik oma mocht zien, maar dat mocht niet. 'Oma is erg in de war,' zei mama. 'Ze weet niet meer goed wat ze doet.'

Ik vroeg of ze haar herinneringen nog had, en mama zei van niet. Dat was het nou juist. Arme oma! Mama was erg bleek die dag, en ze had donkere kringen onder haar ogen. Ik wilde haar

opvrolijken, dus ik zei dat ik een monster was. Ik trok mijn wangen naar beneden, rolde mijn ogen naar boven en begon kakelend te lachen. Mama schreeuwde tegen me, en ik moest naar mijn kamer.

Drie weken later zeiden papa en mama dat ze verdrietig nieuws hadden. Oma was overleden. Het was snel gegaan, op het laatst. We konden bij haar thuis afscheid van haar nemen. Daar lag ze, in het bos waar ze zo van hield. Maar papa zei dat ik niet mee hoefde als ik niet wilde. 'Soms zien mensen er anders uit als ze dood zijn. Je moet je erop voorbereiden dat het misschien niet zo prettig zal zijn. Misschien is het beter om je oma te herinneren zoals ze was toen ze nog leefde.'

Maar ik wilde mee. Ik wilde oma zien.

Oma droeg haar mooie jurk. Ze leek kleiner geworden, alsof de dood haar had verschrompeld. Haar ogen waren dicht, maar het was duidelijk dat ze niet gewoon sliep. Haar gezicht was verstijfd in een lach die bijna van oor tot oor reikte. Mama zei dat de dokter had geprobeerd haar gezicht recht te trekken, maar dat dat niet meer lukt als je dood bent.

'Oma lachte altijd graag,' zei papa. 'Is het geen fijne gedachte dat ze met een lach is gestorven?'

Ik voelde mama's vingers verkrampen in mijn nek.

Oma's lach ontblootte al haar tanden.

Ik vroeg of ik even alleen met haar mocht zijn. Voordat ze de kamer uit waren, haalde ik de jampot uit mijn rugzak.

'Wat heb je daar?' vroeg mama.

'Al mijn fijne herinneringen aan oma,' zei ik.

Ze wisselden een blik en daarna lieten ze me alleen.

Ik schroefde het deksel open.

Meteen rook ik het bos.

Wil jij horen en zien hoe Thomas Olde Heuvelt zijn verhaal voorleest? Scan deze QR-code met de camera van je mobiel. Je komt dan terecht op onze website waar je de video kunt bekijken.